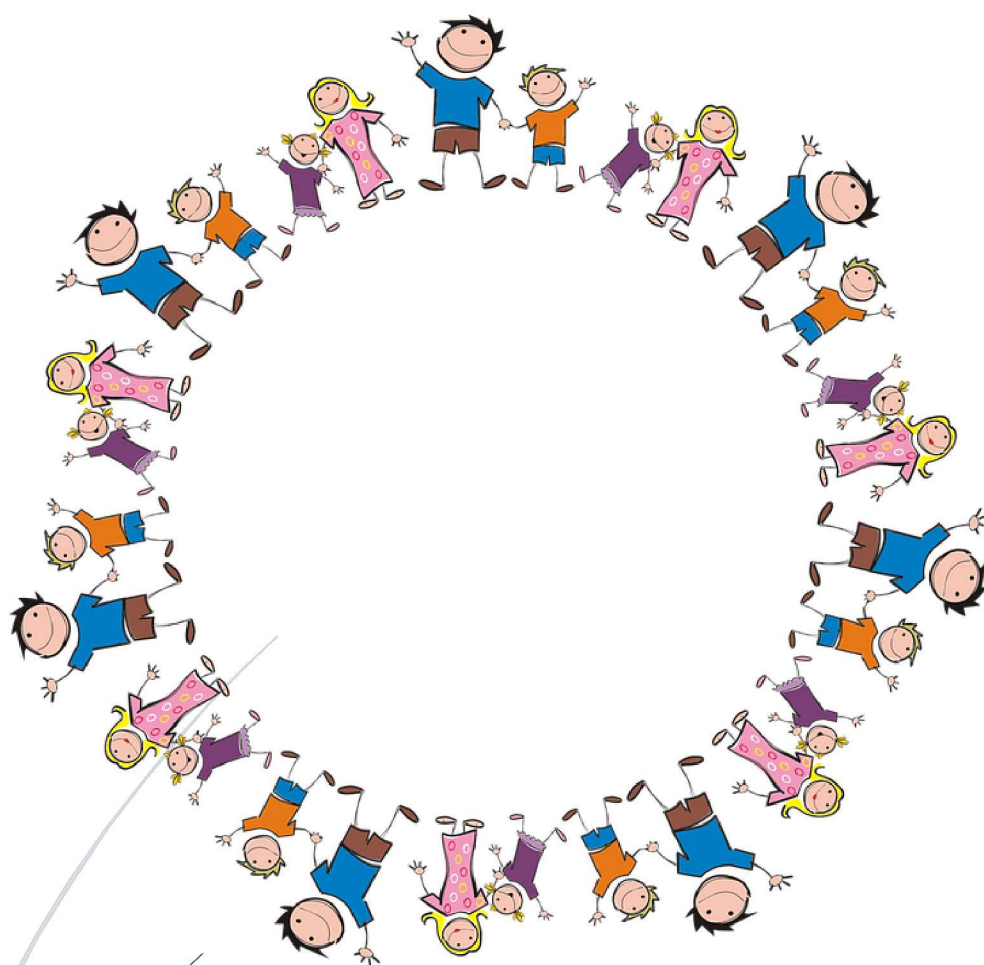

2021

Tilstandsrapport

Barneverntenesta i Samnanger

Carolina Falck Mercadal
BARNEVERNLEIAR

Innhald

Innleiing	2
1. Presentasjon av verksemda	4
1.1 Bemanning og kompetanse	5
2. Mandat og ansvarsområde	7
3. Temaområde	8
3.1 Dekningsgrad og kapasitet – talgrunnlag frå Kommunemonitor år 2020	9
3.2 Meldingar	10
3.3 Undersøkingar	11
3.4 Tiltak	12
3.5 Fosterheim	13
3.6 Ettervern	13
4 Hovudmål for barnevernet	14
5 Kvalitet	14
5.1 Kvalitetsmål for barnevernet	15
6 Involvering og medverknad	17
7 Barnevernsreforma/ Oppvekstreforma - med eit utfordringsbilete	18
7.1 Auka krav til kompetanse	20
7.2 Avgjerder i EMD og Høgsterett	21
7.3 Andre endringar i barnevernstenestelova	22
7.4 Vurdering av utfordringsbilete i samband med reforma	22
8 Samarbeid med andre sektorar og førebyggjande arbeid	24
9 Økonomi	25

Innleiing

Barnevernet i Noreg har hatt eit større fokus retta mot seg dei seinare år, og barnevernsreforma som trer i kraft i 2022 og den nye barnevernslova som trer i kraft i 2023 har stor betydning for korleis vi bør tenka rundt framtidige innsatsområde.

Departementet foreslår bl.a. å ta ut presiseringa i dagens lov om at det er leiaren i barnevernstenesta som har ansvaret for dei oppgåvene som i lova er lagt til kommunane. Kommuneleiinga vil få ansvaret for at kommunen oppfyller det ansvaret lova legg til kommunane, og for at barnevernstenesta har den bemanninga og dei ressursane som er nødvendige for å vareta dette ansvaret. Forslaget inneber òg eit pålegg til kommunane om å sjå tilbodet til barn og unge i samanheng, og kommunestyret skal sjølv vedta ein plan for korleis arbeidet skal fordelast mellom ulike kommunale tenester og korleis dei skal samarbeida. Det er kommunen si øvste politiske og administrative leiing som har det overordna ansvaret for at barnevernstenesta vert forvalta i tråd med gjeldande regelverk, og at tenestene er forsvarlege. Tenesteleiar er barnevernsleiar og kommunen sin øvste myndigheit i barnevernsfaglege spørsmål.

I forslaget til ny barnevernslov foreslår departementet altså endringar som skal styrka kommunens «barnevernseigarrolle», mellom anna gjennom eit forslag om årleg tilstandsrapportering frå barnevernstenesta til kommunestyret. Det blir vurdert at ein slik tilstandsrapport vil vera eit viktig verktøy for openheit og dialog om prioriteringar og forventningar, og tilstandsrapport blir derfor framlagt til politisk behandling årleg, uavhengig av ei eventuell framtidig lovfesting. Tilstandsrapporten baserer seg på måloppnåing, nøkkeltal og styringsdata frå det førre året, men også utviklingstrekk over tid. Dette for å visa samanhengar i eit større og meir heilskapleg bilde, og dessutan danna eit fundament å bygga vidare på for framtidige tilstandsrapportar. Årleg tilstandsrapport om barnevernet skal bidra til å sikre rutinemessig informasjon til kommunens administrative og politiske leiing, samt til befolkninga generelt. Frå 2021 er det krav om årleg tilstandsrapportering til kommunestyret, jf. barnevernslova § 2-1 åttande ledd, jf. her også krav om internkontroll i medhald av kommunelova § 25-1 og barnevernslova § 2-1 andre ledd.

Barnevernsreforma, også kalla oppvekstreforma, vil gi kommunen fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterheimar, og auka kommunale eigendelar for bruk av spesialiserte hjelpetiltak, spesialiserte fosterheimar, institusjon og akutttiltak. Kommunen får òg eit heilskapleg ansvar for oppfølging og rettleiing av fosterheimar.

I forslaget til ny barnevernslov (2019), som er ei oppfølging av NOU 2016:16 Ny barnevernslov – Sikring av retten barnet har til omsorg og vern, blir det foreslått ei ytterlegare styrking av perspektivet til barnet og auka vekt på førebygging og tidleg innsats. Innstillinga frå barnevernslovutvalet er allereie delvis følgd opp gjennom lovendringar som tredde i kraft i 2018, der barnevernslova vart ei rettslov for barn og medverknaden til barnet vart styrkt.

Barnevernstenesta leverer tenester til barn og unge i alderen 0-18/25 år og deira familiar. Dette til dei som oppheld seg eller er busett i kommunen og som av ulike grunnar er i særleg trong for hjelp. Barnevernstenesta skal sikra at barn og unge som lever under forhold som kan skada helsa og utviklinga deira, får nødvendig hjelp, omsorg og vern til rett tid.

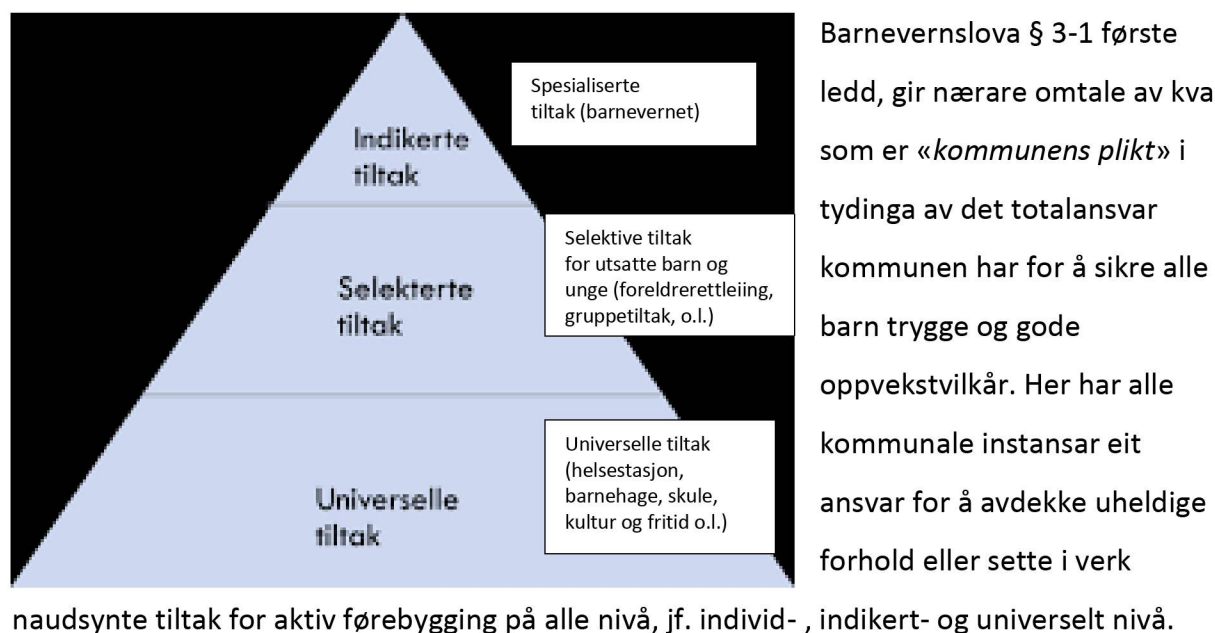
Barnevernstenesta skal bidra til at barn og unge møtest med trygghet, kjærleik og forståing og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår (jf. lov om barnevernstenester § 1-1). Den nye barnevernslova skal bidra til betre barnevernsfagleg arbeid, styrka barns og foreldres rettstrygging og bidra til auka vekt på førebygging og tidleg innsats.

Barnevernstenesta vil oppleve større krav til utføring av dei barnevernfaglege oppgåvene både med tanke på kapasitet og kompetanse. Tenestene skal leverast i tråd med lover og forskrifter som regulerer kvaliteten innanfor barnevernets fagområde. Ein kan enkelt omtale fagområda som; avklare meldingar, gjennomføre undersøkingar, samt å drifte hjelpetiltak, omsorgstiltak og ettervern.

Det er kommunen som har ansvar for universelle og selektive tiltak for utsette barn og unge. Barnevernet har ansvar for spesifikke individuelle tiltak og skal i samarbeid med andre instansar medverke til planlegging av generelle tiltak for å trygge barn og unges oppvekst.

Det er her såleis eit skilje mellom kva som er «*kommunens*» plikt, og kva plikter som særskilt er lagt til «*kommunen si barnevernsteneste*». Samstundes kan det vere greitt å enkelt definere førebyggjande verksemd innanfor individuell-, selektert- og universell førebygging. Barneverntenesta sine kjerneoppgåver er retta inn mot individuell førebyggjande verksemd,

jf. barnevernslova sine krav til barnevernstenesta spesielt.(Jf. her også kap. 7 om barnevernsreforma/ Oppvekstreforma).

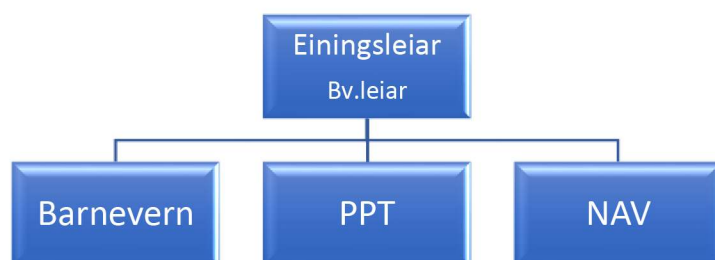
Barnevernstenesta i Samnanger vil gå føre som pådrivar for eit ope barnevern blant befolkninga, samarbeidspartnarar, i samfunnsdebatten og overfor politisk leiing som eigarane til barnevernstenesta i kommunen.

Tilstandsrapporten for 2021 har med seg data frå 2020 og attende i tid.

1. Presentasjon av verksemda

Barnevernstenesta vart tilbakeført til Samnanger kommune 01.09.2021, etter at Samnanger hadde kjøpt denne tenesta frå Bergen kommune i nokre år.

Barnevernstenesta er organisert i Eining for livsmeistring med einingsleiar som barnevernsleiar. PPT og NAV er organiserte i same eining. Tenesta jobbar etter generalistmodellen, der saksbehandlarar følgjer barnet og familien i alle fasar av ei sak.

Figur 1 Organisasjonskart Eining for livsmeistring

Einingsleiar – som også er barnevernsleiar – er tillagt administrativt-, økonomisk-, personal- og fagleg ansvar. Barnevernstenesta rapporterer jamleg til rådmannen. Rådmannen har ansvar for at kommunestyret får rapport frå barnevernstenesta kvart halvår.

Kommunen er med i eit interkommunalt samarbeid med Bergen barnevernsvakt, som varetar akuttberedskap utanfor kontortid.

Blant styringsdokumenta for barnevernstenesta i Samnanger er "Mål og retningslinjer for barnevernstenesta i Samnanger kommune" som vart vedtatt av kommunestyret 25.02.2021

Kommunestyret har og oppretta eit barnevernsutval med fire medlemmer. Utvalet skal gje barnevernet råd i saker som kan førebyggja at barn og unge blir utsette for omsorgssvikt eller utviklar åtferdsproblem. Utvalet kjem i funksjon ved at barnevernsleiaren vender seg til leiaren i utvalet og ber om råd.

1.1 Bemanning og kompetanse

På den eine sida skal barnevernet ivareta og sørge for tilstrekkeleg omsorg for barn og unge som står i svært vanskelege livssituasjonar. På den andre sida forvaltar barnevernet nokon av dei mest inngripande tiltaka i samfunnet overfor enkeltpersonar. Det inneber at barnevernet har eit mandat der riktig og god kompetanse er heilt sentralt.

Barnevernstenesta har to stillingsheimlar i tillegg til barnevernsleiar. Barnevernsleiar er òg einingsleiar i eining for livsmeistring. Det har vist seg vanskeleg å få kvalifiserte søkjarar til den eine stillinga i barnevernstenesta (sakshandsamar), sjølv om stillinga har vore lyst ut fleire gongar. Det har hausten 2021 derfor vorte leigd inn ein ekstern konsulent for å dekke denne stillingsheimelen. Det er per november 2021 usikkert om/når me vil få tilsett nokon i stillinga som sakshandsamar. Det er ikkje usannsynleg at det også etter årsskiftet 2021/2022 vil vera behov for å leiga inn ekstern konsulent (På siste utlysing som hadde søknadsfrist 11.november hadde vi to godt kvalifiserte søkarar som skal inn til intervju i slutten av november. Håpet er at vi får tilsett ein av desse og at vedkommande kan byrja i løpet mars 2022).

Barnevernsleiar har ansvar for å utføre oppgåver etter dei måla, verksemdsplanar og budsjettrammer som er fastsette av administrativ og politisk leiing, og skal utføre oppgåver i samsvar med lov om barnevernstenester. Barnevernsleiar er tillagt attestasjonsmynde og

mynde til avgjerder etter lov om barnevernstenester, etter §§ 4-6, 4-9 og 4-25 og innanfor dei vedtatte budsjettrammene for barnevernet.

Barnevernskonsulentane har ansvar for å utføra oppgåver etter dei måla, verksemdsplanar og budsjettrammer som er fastsette av administrativ og politisk leiing, og skal utføra oppgåver iht. lov om barnevernstenester.

Barnevernstenesta driv førebyggjande arbeid i samarbeid med andre aktørar i tverrfaglege team. Det er tenkt å sette av 50 % stilling for å jobba med førebyggjande barnevernsarbeid.

Samnanger barnevern deltar hausten 2021 i eit tenestestøtteprogram i regi av Bufdir som går over omlag eit år. Dette bidreg til tenesteutvikling hjå alle tilsette i tenesta, og skal auka kvalitet i tenesta.

Tenestestøtteprogrammet er eit tiltak som skal bistå kommunale barnevernstenester med utviklinga si gjennom å:

- Styrka kvaliteten på arbeidet til barnevernstenestene med undersøkingar og avgjerder
- Styrka kvaliteten på samarbeidet til barnevernstenesta med familiar om endringar gjennom hjelpetiltak
- Auka den grunnleggjande traumeforståinga til tenestene og innsikt i barn og unges ulike uttrykk og behov
- Styrka arbeidet til tenestene med nettverksmobilisering og brukarmedverknad

I tenestestøtteprogrammet arbeider tenestene med vidareutvikling av og refleksjon rundt eige undersøkings- og hjelpetiltaksarbeid, med særleg fokus på traumesensitivitet og nettverksmobilisering. I tillegg er brukarmedverknad eit viktig perspektiv i heile programmet. Hovudformålet med tiltaket er å oppnå positiv praksisendring i tenestene. Programmet er derfor prosessorientert, og skal ha rom for tilpassing til behova hos dei ulike tenestene som deltar.

Samnanger barnevern deltek også i eit læringsnettverk som er ope for alle kommunane i Vestland fylke. Fokus her er på kompetanseutvikling, fagnettverk og rettleiing til kommunale tiltaksarbeidarar.

2. Mandat og ansvarsområde

Barneverntenesta har ansvaret for å sikra barn og unge trygge og gode oppvekstvilkår, og dei skal gi barna nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barnevernstenesta sitt mandat er nærare omtalt i barnevernslova § 1-1.

§ 1-1 Lovens formål

Loven skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.

Barneverntenesta har ansvar for:

- Det førebyggjande arbeidet
- Utgreie saker og gjennomføra ei undersøking, jf. barnevernslova § 4-3.
- Hjelpetiltak i heimen
- Plassering av barn utanfor heimen skjer enten ved at kommunen sjølv treff vedtak (frivillige tiltak), eller ved at kommunen fremmar sak for fylkesnemnda (tvangstiltak).
- Oppfølging av barn plassert utanfor heimen
- Godkjenning av fosterheim

For å kunna hjelpa barn og ungdom som ikkje har det bra der dei bur, jobbar barnevernstenesta både ut frå førespurnader om bekymring, og eigne initiativ. Ofte startar det med ei bekymring frå nokon som kjenner barnet og vil bidra til at det får hjelp.

Arbeidet til barnevernstenesta handlar om både støtte og kontroll. Barneverntenesta skal først og fremst gi hjelp og støtte slik at foreldra sjølv skal kunna meistra omsorgsansvaret sitt. Slik hjelp og støtte kan givast i form av ulike typar hjelpetiltak i heimen, som til dømes råd og rettleiing til familien, avlastningstiltak, støttekontakt og barnehageplass.

I nokre særleg alvorlege tilfelle er derimot hjelpetiltak i heimen ikkje godt nok for å vareta trygginga til barnet. Barneverntenesta har eit ansvar for å gripa inn der hjelpetiltak ikkje er tilstrekkeleg til å vareta behovet til barnet. I så fall kan det vera nødvendig å plassera barnet utanfor heimen i ein kortare eller lengre periode. Dette kan skje med eller utan samtykket til

foreldra. Dersom eit barn skal plasserast utanfor heimen utan samtykket til foreldra, må det treffast vedtak om dette i fylkesnemnda etter forslag frå kommunen.

Barnevernet har plikt til å gripa inn når:

- Barnet på grunn av forholda i heimen eller av andre grunnar har eit særleg behov for eit hjelpetiltak.
- Det er alvorlege manglar ved den daglege omsorga som barnet får, eller alvorlege manglar ved den personlege kontakten og tryggleiken som det treng etter alderen og utviklinga si.
- Foreldra ikkje sørger for at eit sjukt, eller funksjonshemma eller spesielt hjelpetrengande barn får dekt det særlege behovet sitt for behandling og opplæring.
- Barnet blir mishandla eller utsett for andre alvorlege overgrep i heimen.
- Det er overveiande sannsynlegheit for at helsa eller utviklinga til barnet kan bli alvorleg skadd fordi foreldra er ute av stand til å ta tilstrekkeleg ansvar for barnet.
- Barnet har alvorlege åtferdsvanskar som t.d. viser seg i vedvarande eller gjentatt kriminalitet eller i vedvarande misbruk av rusmiddel eller på annan måte.

Blir barnevernet kjent med slike forhold, har det plikt til straks å gjera nærare undersøkingar.

3. Temaområde

Tilstandsrapportering til kommunestyret er eit nytt verktøy i kommunen si politiske styring av barnevernstenesta, der føremålet med rapporteringa er å gje relevant tilpassa statusoversikt over tenesta. I oppbygginga har ein valt å sjå til mal utarbeida av Bufdir. Her er gjort nokre tilpassingar og utdjupingar av einskilde fokusområde.

Statistikken er henta frå kommunemonitor barnevern, som er ei samling av indikatorar som gir kommunar moglegheit til å samanlikna seg med andre kommunar og barnevernstenester, og sjå utvikling over tid. Statistikken viser tal som er henta inn for 2020. Verdi for barnevernstenesta blir samanlikna med verdi for Kvam og Vaksdal kommune. Den enkelte kommunen blir samanlikna med verdi for fylket han tilhøyrrer. Tal for 2021 er henta frå statistikk i eige fagprogram. Nedanfor er det gjort utval frå statistikken.

3.1 Dekningsgrad og kapasitet –
talgrunnlag frå Kommunemonitor år 2020
Per 31. desember 2020 var det 510 barn i
aldersgruppa 0 – 17 år i Samnanger
kommune.

Tabellane er henta frå [Bufdir sin Kommunemonitor](#) (lenke til monitoren med gjeldande oppslag). Samnanger har for 2020 langt færre barn med undersøking og tiltak, enn samanliknande utval. Det er vanskeleg å ha ei klar formeining om årsaka til dette, men det kan ha samanheng med både sosioøkonomiske tilhøve og korleis andre kommunale tenester for barn og familiar er innretta og såleis handterer ulike utfordringar som elles ville ha gått vidare til barnevernet. Det er ein viss variasjon i talgrunnlaget, og ein bør vere varsam med å slå fast årsaksforhold.

Barnevernstenesta rapporterer både til eksterne myndigheiter, internt i tenesta og til overordna nivå i kommunen. Det er kvartalsvise rapporteringar til Statsforvaltaren, halvårlege rapporteringar til Bufdir og årleg rapportering til SSB (KOSTRA). I tillegg kjem månadlege skriftlege interne rapporteringar i tenesta – samt halvårlege skriftlege rapporteringar til overordna nivå. Årsmelding/ -rapportar og tilstandsrapport kjem i tillegg.

		Verdi for valgt sted	Verdi for fylket
Dekningsgrad og kapasitet			
Barn med barnevernstiltak i forhold til innbyggere i aldersgruppen 0-17 år (2020) >	Samnanger	2 %	3,9 %
	Kvam	4,9 %	3,9 %
	Vaksdal	6,6 %	3,9 %
Barn med undersøkelse i forhold til antall innbyggere i aldersgruppen 0-17 år (2020) >	Samnanger	1,8 %	3,9 %
	Kvam	3,2 %	3,9 %
	Vaksdal	4,2 %	3,9 %
Barn som bor utenfor hjemmet i løpet av året i forhold til antall innbyggere i aldersgruppen 0-17 år (2020) >	Samnanger	1,2 %	1 %
	Kvam	0,9 %	1 %
	Vaksdal	2,4 %	1 %
Andel barn med hjelpetiltak i hjemmet av alle barn med tiltak 0-17 år (2020) >	Samnanger	40 %	72,5 %
	Kvam	80,9 %	72,5 %
	Vaksdal	64,2 %	72,5 %
Antall barn med undersøkelser eller tiltak per årsverk (2020) >	Samnanger	8 barn	14 barn
	Kvam	17 barn	14 barn
	Vaksdal	23 barn	14 barn
Andel av fosterhjemstiltak i familie og nære nettverk (2020) >	Samnanger	..	42,3 %
	Kvam	62,5 %	42,3 %
	Vaksdal	..	42,3 %

Figur 2 Tabellar som er henta frå Bufdir sin Kommunemonitor er berre tilgjengeleg på bokmål.

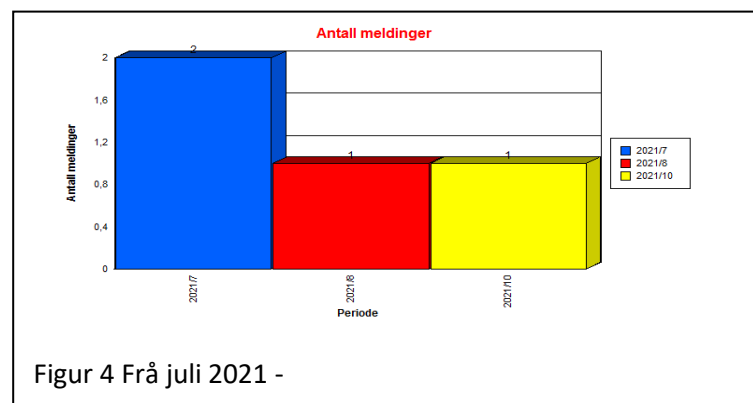
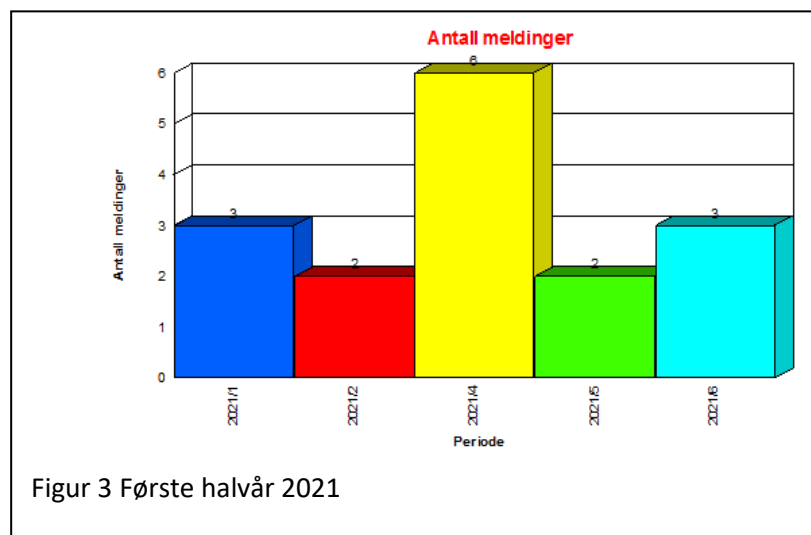
3.2 Meldingar

	2020	Første halvår 2021	Juli 2021 -
Mottatt	9	16	4
Behandla	9	16	4
Henlagt	5	11	2
Henlagte meldingar i nye saker	2	8	0
Henlagte meldingar i aktive tiltakssaker	1	1	1
Henlagte meldingar i pågåande undersøkingar	2	2	1

Tal innkomne meldingar til barnevernstenesta varierer gjennom året, det er vanleg. 2020 var prega av COVID-19 og dei første månadene med nedstengning blir gjenspegla i nedgang i bekymringsmeldingar.

I løpet av eit år kan fleire personar ha sendt inn bekymringsmeldingar for det same barnet.

På same måte kan ei melding handla om bekymring for fleire barn (søsken). Barnevernstenesta vil ofte oppretta bekymringsmelding på søsken, dersom det er forhold i heimen eller omsorgssituasjonen som kan gjelda fleire av barna i ein søskenflokk enn det enkelte barnet ein har mottatt melding på. Foreldras manglande foreldreferdigheiter er innhaldskategorien det oftast blir meldt om. Dette kan forståast på bakgrunn av at dette er ein vid

kategori som femnar svært mange forhold og som ofte blir registrerte i kombinasjon med andre forhold.

Vi ser ein tydeleg nedgang i tal meldingar etter at Samnanger tok over barnevernstenesta. Det kan vera fleire årsaker til dette, men vi tenker at tillit til barnevernstenesta er ein del av årsaka. Det vil vera eit fokus framover å jobba med å bygga opp tilliten i befolkninga.

Barneverntenesta opplever at tilsette i eksempelvis barnehagar og skular er usikker på når dei skal melda bekymring. Plikta trer inn ved mistanke om vald og overgrep. Barnevernet har vore på skulene og barnehagane og halde presentasjonar for dei tilsette om dette teamet. Kva dei skal sjå etter, og korleis dei skal følgja opp bekymringa blir viktig å følgja opp framover.

3.3 Undersøkingar

	2020	Første halvår 2021	Juli 2021 -
Nye undersøkingar	4	5	2
Avslutta undersøkingar	8	2	6
Henlagte undersøkingar	5	1	6
<i>Vedtak om tiltak fatta av barnevernstenesta</i>	3	1	0

I 2020 avslutta barnevernstenesta 8 undersøkingar. 3 av desse enda med hjelpetiltak frå barnevernstenesta. Barnevernstenesta skal som hovudregel avslutta undersøkingssaker innan 3 månader, det er ein lovpålagt frist. 100 % av undersøkingssakene vart i 2020 avslutta innan denne fristen.

Så langt i år har barnevernstenesta avslutta 8 undersøkingar. For første halvår enda 1 med tiltak og 1 med henleggelse. For andre halvår enda 6 av 6 avslutta undersøkingar med henleggelse. Alle undersøkingane vart avslutta innan fristen. I juli 2021 var det 10 undersøkingssaker/tiltakssaker for Samnanger barnevern. Innan Samnanger tok over barnevernstenesta den 01.09.2021 var alle desse avslutta, med unntak av 2 saker. Dette trur vi heng saman med det som er nemnt over om tillit til barnevernstenesta.

Tabellen syner ferdigstilte undersøkingar (US) i perioden. Vekklegginga er i perioden ikkje «koda» i høve til grunnlaget for at undersøkinga er lagt vekk utan tiltak. Vekklegginga kan skuldast både at det ikkje ligg føre grunnlag for tiltak, eller at dei som undersøkinga omfatta ikkje har ynskje om hjelpetiltak.

Manglande ynskje om hjelpetiltak frå barnevernstenesta syner viktigheita av å ha ei profesjonell tenesteutøving som har tillit i befolkninga generelt, men også tillit blant til dømes samarbeidspartar og andre viktige aktørar som har ansvar for kommunen sine barn og unge. Viktig stikkord er her sjølvstøtt «*omdømme*», men også individuelle brukaropplevingar knytt til barn, unge og føresette si faktiske oppleving av å bli møtt av barnevernet sine ulike tilsette.

Det er høg terskel for å kunne *pålegge* hjelpetiltak, og det **skal** liggje føre særskilte alvorlege manglar ved den daglege omsorg som barnet får, før det ligg føre grunnlag for å fremje sak om omsorgsovertaking, jf. barnevernslova § 4-12.

3.4 Tiltak

	2020	Første halvår 2021	Juli 2021 -
Hjelpetiltak totalt	6	7	6
Av dette tiltak i heimen	3	3	2
Av dette unge mellom 18-23 år	3	4	4
<i>Plassert etter § 4-4,2 (Hybel, bustad med oppfølging), mellom 18 og 23 år</i>			1
<i>Plassert etter § 4-4,6. ledd (fosterheim, institusjon), mellom 18-23 år</i>	3	4	3
Omsorgsplasserte barn	7	5	5

Det er viktig å ha med seg at tala i tabellen er basert på aktive saker pr. 31.12.2020, 30.06.2021 og pr 05.11.2021. Det kan såleis ha vore ulik variasjon i saksmengda *gjennom* året. Barneverntenesta vil prioritere å setje inn omfattande hjelp i heimen for at barn og unge skal kunne gjevast moglegheit for å bu heime i eigen familie, framfor at det offentlege overtek omsorga. Dette er også lovheimla, jf. barnevernslova § 4-12 andre ledd.

Endringsfokuserte tiltak er primærtiltak, men også gjerne i lag med kompensierende tiltak. I nokre tilfelle er det ikkje mogleg å få hjelpt til med tilfredsstillande og forsvarleg omsorg i heimen, og då er omsorgsovertaking – på kort eller lengre sikt – einaste alternativ.

I dei tilfella der omsorgsovertaking er einaste alternativ skal barnevernstenesta sjå etter moglegheiter i slekta og nettverket til barnet. Det blir no jobba med å sjå på moglegheiter

for å oppretta egne mellombelse lokale tiltak i ein akutfase slik at barnet kan vera plassert i nettverk i nærmiljøet sitt i ein utgreiingsfase. Dette er framleis i ein tenkefase og meir utfyllande informasjon vil komma på eit seinare tidspunkt.

3.5 Fosterheim

Alle omsorgsplasserte barn bur i fosterheim, totalt 5 stk. For tre av barna vert statleg fosterheim (familieheim) nytta. Dette er eit forsterka fosterheimstiltak med frikjøp av omsorgspersonar på full tid, og som vil få ein annan og høgare kostnad for kommunane frå 2022 (ref. barnevernsreforma/ oppvekstreforma, kap. 7). Alle våre omsorgsplasserte barn har omsorgsplan og får gjennomført dei lovpålagte oppfølgingsbesøka sine.

3.6 Ettervern

Barnevernstenesta skal tilby barn med barnevernstiltak fram til dei fyller 18 år, tilbod om ettervern fram til den unge er 25 år. Tiltak om ettervern er frivillig. Målet med ettervern er å hjelpe den unge til å meistre overgangen frå eit liv med oppfølging frå barnevernstenesta eller omsorgstiltak, til eit meir sjølvstendig liv. I desse sakene vil det ofte vere behov for eit tett samarbeid med andre instansar der barnevernstenesta si primæroppgåve er å sørge for at den unge sine interesser og behov vert ivaretekne av andre før barnevernet avsluttar. 1 ungdom får oppfølging i eigen hybel. Det er 3 unge mellom 18 – 23 som bor i fosterheim etter bvl § 4-4, 6. ledd. 1 av desse bur i statleg fosterheim. Statleg fosterheim kan nyttast til ungdommen fyllar 20 år. Det er låg terskel for å få ettervernstiltak gjennom barnevernstenesta.

4 Hovudmål for barnevernet

Barnevernstenesta skal bidra til at barn har gode oppvekstvilkår. Vi skal arbeida førebyggjande og setja inn riktig tiltak til rett tid for barn som har behov for hjelp.

Barnevernet har ei viktig rolle i Samnanger kommune sitt tenestetilbod til barn og unge.

Barnevernet skal saman med andre kommunale tenester hjelpe til med å sikra gode og trygge oppvekstvilkår, god fysisk og psykisk helse og førebyggja at barn og unge vert utsette for omsorgssvikt eller utviklar åtferdsvanskar.

Barnevernstenesta arbeider etter lov om barnevernstenester. Når barnevernstenesta set i verk hjelpetiltak overfor barn og familiar med særskilde behov, skal tiltaka ha som formål å styrka foreldrefunksjonen slik at dei klarer å ha omsorg for sine egne barn.

Barnevernstenesta skal så langt råd er avhjelpa situasjonen ved bruk av frivillige hjelpetiltak. I vurderinga av om eit inngrep må gjerast, er det naudsynt å vega dette mot den belastninga det påfører den som vert utsett for inngrepet. Dette gjeld også undersøkingar på grunnlag av bekymringsmeldingar. Det er eit mål for Samnanger kommune å unngå omsorgsovertakingar så sant det finst andre forsvarlege alternativ som er til det beste for barnet. Frivillige tiltak skal difor prøvast før tvangstiltak, så sant dette er mogeleg.

Saksbehandling etter lov om barnevernstenester: Alle lovpålagte fristar i barnevernet skal haldast.

Førebyggjande arbeid: Det skal arbeidast systematisk over tid. Tverrfaglege team skal representera kontinuitet og eit heilskapleg hjelpeverktøy for familiane og samarbeidspartnarar. Det skal freistast å etablera faste samarbeid med BUP, PPT, skule, barnehagar, politi, helsesjukepleiar, jordmor og andre relevante samarbeidspartnarar. Dette vil føra til at ein betre samlar og utnyttar ressursane som finst i området for barn, unge og familiane deira.

5 Kvalitet

Bufdir sine kvalitetsparameter syner at Samnanger barnevern oppnår sær gode resultat på viktige lovkrav, som tenesta har klart å oppretthalde gjennom dei siste åra. Barnets moglegheit til medverknad er ein viktig indikator for kvaliteten på ei barnevernsteneste. Tilsynsbesøk i fosterheim og tiltaksplanar for barn med hjelpetiltak er viktige verktøy for å sikra medverknaden til barn. Derfor er arbeidet til barnevernstenesta på desse områda ein

viktig måleindikator på kvalitet. Med medverknad blir forstått at barnet skal få tilstrekkeleg og tilpassa informasjon og givast moglegheit til fritt å gi uttrykk for synspunkta sine, tilpassa alderen til barnet og modenheit.

5.1 Kvalitetsmål for barnevernet

Sosial- og helsedirektoratets (2005) nasjonale strategi for kvalitet i sosial- og helsetenesta ligg til grunn for kvalitetskriteria i barnevernet (Prop. 106 L (2012-2013), s. 49-50). I og med at kriteria blir nytta både nasjonalt og internasjonalt, er desse godt kjent i fleire sektorar:

1. Barn og familiar skal få hjelp som verkar
2. Barn og familiar skal møta sikre og trygge tenester
3. Barn og familiar skal bli involvert og ha innverknad
4. Barn og familiar skal møta tenester som er samordna og prega av kontinuitet
5. Ressursane i barnevernet skal utnyttast godt.
6. Barnevernet skal sørge for likeverdige tenester

Tiltaka og tenestene til barnevernet skal ha høg kvalitet. Revisjons- og tilsynsrapportar gir likevel døme på manglande kvalitet i arbeidet til barnevernet. Departementet foreslo derfor å lovfesta krav til forsvarlege tenester i barnevernslova. I tillegg ønskte departementet å styrka kvaliteten gjennom bruk av nasjonale kvalitetsmål, faglege oppmodingar og kvalitetsindikatorar.

Departementet gav Bufdir i oppgåve å utvikla faglege oppmodingar med tilhøyrande kvalitetsindikatorar. Ønsket var å utvikla eit nasjonalt indikatorsystem med eit sett av overordna nøkkeldata som kunne seia noko om praksis i barnevernet ut frå dei seks kvalitetsmåla (Prop. 106 L (2012-2013), s.51).

Ut frå søk på nettet og kjennskap til dette temaet kan det synast som at dette arbeidet ikkje er ferdigstilt endå. Barnevernet rapporterer pr i dag ikkje på overnevnte kvalitetsmål. I staden blir det rapportert hovudsakleg på prosess og strukturmål som ikkje synest å vera kopla til dei seks kvalitetsmåla. Det blir m.a. rapportert på kor stor del av barna som får tiltak som har utarbeidd plan, del barnevernsundersøkingar som er gjennomførte i løpet av tre månader og dessutan sjukefråvær blant dei tilsette.

Barnevernstenestene i Noreg har mynde til å gjera store inngrep i private folks liv. Vurderingar og avgjerder som fattast, kan få store konsekvensar for dei enkelte barna og familiar. Tilsette i barnevernet står i det daglege virket sitt konstant i avgjerdsprosessar. Spesielt er undersøkingsarbeidet prega av dette. I løpet av ein 3-månaders periode skal tenesta vedta kva som skal undersøkast ut frå innhaldet i meldinga, kven som skal involverast i undersøkinga, korleis den skal gjennomførast, kva metodar som skal nyttast, om det er grunnlag for tiltak eller om saka skal henleggast. Avgjerdene som skal takast er komplekse og periodevis med stor betydning for den private parten som blir berørt. Brukarmedverknad blir derfor særleg viktig.

I forslag til ny barnevernslov (Prop. 133 L (2020-2021), s. 20) foreslår Barne- og familiedepartementet å gjera tydeleg overordna krav til innhaldet frå undersøkinga. Vidare at undersøkingar blir

Kvalitet ▶			
Barn i fosterhjem som ikke har fått oppfølging i tråd med lovkrav (2020) >	Samnanger	0 %	4.4 %
	Kvam	0 %	4.4 %
	Vaksdal	55.6 %	4.4 %
Tilsynskrav i fosterhjem som ikke er oppfylt (2020) >	Samnanger	..	13.6 %
	Kvam	22.2 %	13.6 %
	Vaksdal	44.4 %	13.6 %
Fristbrudd i undersøkelsessaker (2020) >	Samnanger	0 %	4.5 %
	Kvam	0 %	4.5 %
	Vaksdal	16.7 %	4.5 %
Barn i hjelpetiltak med tiltaksplan (2020) >	Samnanger	100 %	95.4 %
	Kvam	100 %	95.4 %
	Vaksdal	87.2 %	95.4 %
Barn i hjelpetiltak med evaluert tiltaksplan (2020) >	Samnanger	100 %	87.3 %
	Kvam	91.1 %	87.3 %
	Vaksdal	34.5 %	87.3 %
Antall barn med akuttvedtak pr. 1000 i barnebefolkningen (2020) >	Samnanger	0 pr. 1000	0.9 pr. 1000
	Kvam	0 pr. 1000	0.9 pr. 1000
	Vaksdal	..	0.9 pr. 1000
Antall stillinger i barneverntjenesten med fagutdanning pr. 1000 barn 0-17 år (2020) >	Samnanger	5.1 stillinger	5.2 stillinger
	Kvam	4.6 stillinger	5.2 stillinger
	Vaksdal	3.4 stillinger	5.2 stillinger

Figur 5 Tabellar som er henta frå Bufdir sin Kommunemonitor er berre tilgjengeleg på bokmål.

gjennomførte systematisk og grundig nok til å kunna avgjera om det er nødvendig å setja i verk tiltak etter lova. Departementet foreslår òg å lovfesta at barnevernstenesta skal laga ein plan for undersøkinga, og at det skal gjerast ei samla vurdering av opplysningane i saka ved avslutning av undersøkinga. Barnets medverknadsrett blir òg styrkt.

Om vi ikkje har god nok kvalitet i undersøkingsfasen kan det gå sterkt utover dei barna og familiare vi jobbar med. Å jobba for å sikra at barn og familiar får riktig hjelp til riktig tid er eit viktig mål for barneverntenesta. Det er derfor eit mål, i løpet av 2022, å utarbeida ein «Strategi for betringsarbeid og kvalitetsutvikling» i tenesta med treårige mål og innsatsområde, og dessutan årlege utviklingstiltak for tenesta. Formålet med strategien er kontinuerleg forbetra måloppnåing for samfunnsoppdraget til barnevernet om å gi barn som lever under forhold som kan skada helsa og utviklinga deira rett hjelp, omsorg og vern i rett tid.

6 Involvering og medverknad

Medverknad frå barn og unge står sentralt i barnevernet og har stor betydning for dei ulike prosessane som vert gjennomført. Barnevernslova sine føresegner om dette, (jf. m.a. § 1-6 og § 1-7), må sjåast i lys av menneskerettslege rammer, Barnekonvensjonen artikkel 12 og Grunnlova § 104. Krav til forsvarlege tenester tilseier at barnet si meining skal hentast inn som ein del av avgjerslegrunnlaget, og at medverknad skal dokumenterast.

Barneverntenesta har utarbeida prosedyrar og malar som tek opp i seg kravet til at barn blir høyrte, og at dette vert dokumentert.

Barnevernlova § 1-6 Barnets rett til medverknad

Alle barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, har rett til å medvirke i alle forhold som vedrører barnet etter denne loven. Barnet skal få tilstrekkelig og tilpasset informasjon og har rett til fritt å gi uttrykk for sine synspunkter. Barnet skal bli lyttet til, og barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med barnets alder og modenhet. Barn som barnevernet har overtatt omsorgen for, kan gis anledning til å ha med seg en person barnet har særlig tillit til. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om medvirkning og om tillitspersonens oppgaver og funksjon.

Det skal dokumenterast tydeleg at barnet har fått rett til å medverka, altså om barnet har fått uttala seg, kva barnet har meint, og korleis meininga til barnet er vekta og vurdert i saka. Barnet har alltid rett til å ha med seg ein person det har tillit til, i samtaler med kommunen.

Barnet kan sjølv velja kven dette skal vera. Barnevernstenesta skal leggja til rette for samtaleprosessar som eit ledd i å søkja gode løysingar i lag med barn og familiar.

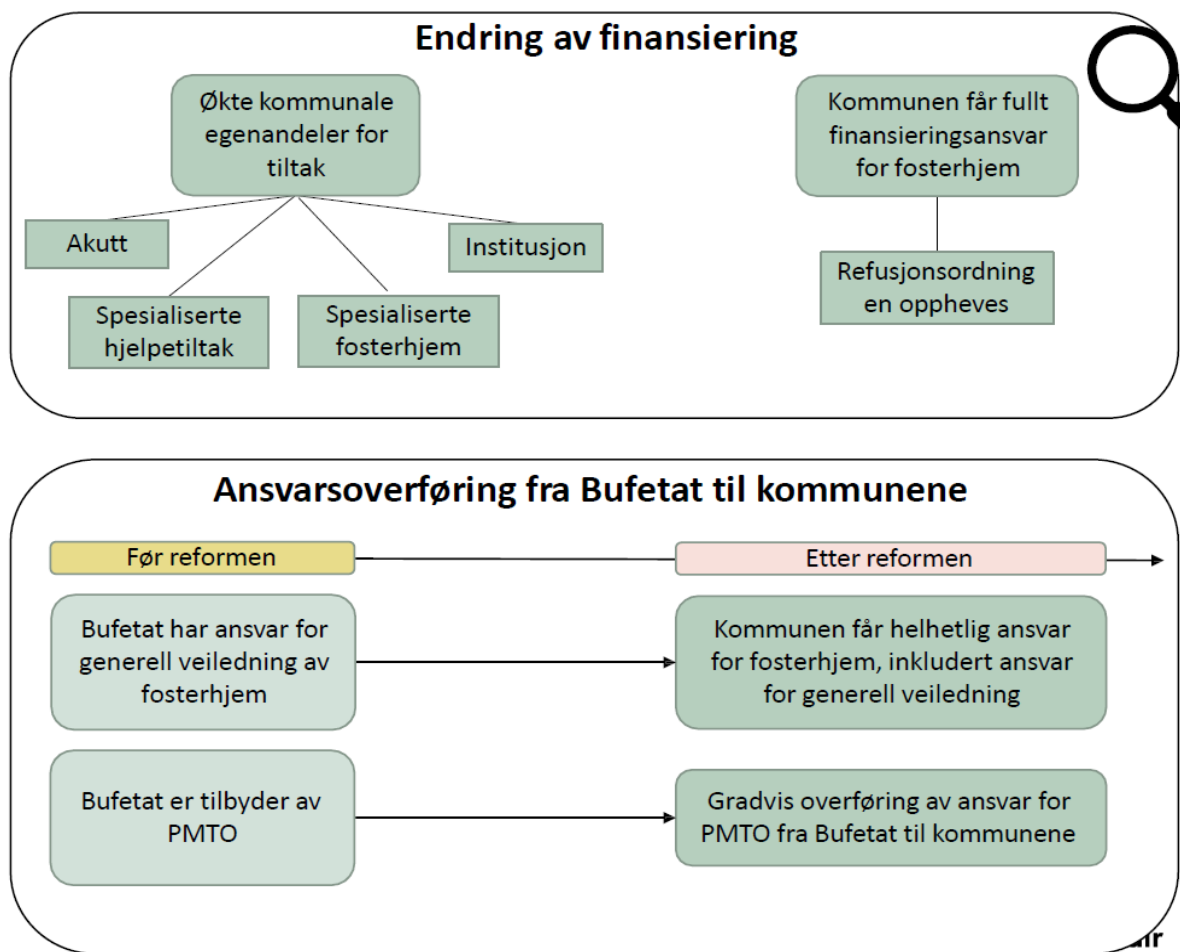
Barnevernlova § 1-7. Barnevernets plikt til å samarbeide med barn og foreldre

Barnevernet skal utøve sin virksomhet med respekt for og så langt som mulig i samarbeid med barnet og barnets foreldre.

Barnevernstenesta si behandling og oppfølging av barn og foreldre skal alltid skje med respekt og forståing. Foreldre som etter forsvarlege vurderingar, ikkje er i stand til å ha den daglege omsorga for barnet sitt, skal framleis sjåast som viktige personar i livet til barnet. Ved eventuell omsorgsovertaking, skal barnet, så sant det ikkje er i strid med omsynet til prinsippet om kva som er best for barnet, få halda kontakten med søsken, besteforeldre og annan nær familie.

7 Barnevernsreforma/ Oppvekstreforma - med eit utfordringsbilet

Barnevernsreforma skal gi meir ansvar til kommunane på barnevernsområdet, og styrka det førebyggjande arbeidet til kommunane og tidleg innsats. Reforma trer i kraft i 2022. Reforma regulerer først og fremst barnevernet, men måla i reforma blir nådd gjennom endringar i heile oppvekstsektoren i kommunane. Samla sett er barnevernsreforma i realiteten ei oppvekstreform, der kommunane tilrettelegg for tverrfagleg samhandling mellom ulike kommunale tenester og nivå. Bakgrunnen for å flytta meir ansvar til kommunane på barnevernsområdet, er nærleiken kommunane har til familie og innsikta i behovet til barna og foreldra. Barnevernsreforma skal styrka det førebyggjande arbeidet til kommunane og tidleg innsats. Målet er at fleire utsette barn og familiar får den hjelpa dei treng på eit tidleg tidspunkt.

Figur 6 henta fra Bufdir.no

Konkret vil barnevernsreforma føre til desse endringane:

1. Ordninga med refusjon for styrkingstiltak i fosterheimar fell vekk, samt at øyremærka stillingar til barnevernet fell vekk, (skal inn i rammetilskotet til kommunane)
2. Den kommunale eigendelen for plass i barnevernsinstitusjon aukar kraftig
3. Kommunen får ansvar for all direkte oppfølging av fosterheimar
4. Staten skal ikkje lenger tilby spesialiserte hjelpetiltak, utanom multisystemisk terapi (MST)/ funksjonell familieterapi (FFT). Kommunen må sikre at ein har tilgang til tilfredsstillande tiltaksportefølje.
5. Kommunen skal lage ein plan for det generelle førebyggjande arbeidet. Denne skal vedtakast av kommunestyret
6. Kommunestyret skal minst ein gong i året få lagt fram ei sak som skildrar tilstanden i det kommunale barnevernet
7. Innføring av Digibarnevern – nytt digitalt støttesystem for sakshandsaming

Punkt 1-4 vil føre til høgare kostnader for omsorgstiltak og hjelpetiltak som vi i dag kjøper av staten gjennom Bufetat. Det er vanskeleg å berekne dette nøyaktig. For dei statlege spesialiserte tiltaka vil det framleis vera eigenandel, men desse blir heva betrakteleg frå 2022. For institusjon aukar den månadlege eigenandelen frå kr 76 900,- til kr 170 000, -. For forsterka fosterheim blir eigenandelsatsen auka frå kr 36 200,- til kr 85 000,- pr mnd. Samnanger har i dag 4 barn som bur i statlege fosterheimar. Som ei overgangsordning skriv Bufdir at kommunane skal betala dagens eigenandel for plasseringar som vart gjort før reforma trer i kraft. Nye plasseringar i statlege fosterheim vil derimot kosta kr 85 000,- pr barn pr mnd. For meir om dei økonomiske konsekvensane av barnevernsreforma sjå her: <https://www.ks.no/fagomrader/barn-og-unge/barnevern/hvordan-vil-de-okonomiske-konsekvensene-av-barnevernreformen-bli-for-din-kommune/>.

Her vil ein kunna lesa at det er berekna at Samnanger kommune vil motta 1,5 millionar i ekstramidlar over statsbudsjettet som følgje av reforma. Tala er berre førebelse.

Punkt 5-6 vil ha som konsekvens at kommunen må bruke meir ressursar på planarbeid og å lage tilstandsrapport. Planarbeidet og fokuset på at kommunen skal førebyggje omsorgssvikt, betyr at andre kommunale tenester i større grad må følge opp og tilby hjelp og støtte før problema har blitt for store. Korleis dette skal gjerast må gå fram av nemnte plandokument. Barnevernstenesta skal i større grad konsentrere seg om dei sakene som allereie har eit stort alvor i seg og der born treng omsorg og beskyttelse. Dette er og ei utvikling som er naudsynt, dersom kommunen skal klare å innfri krava som følgjer av avgjerder frå EMD og Høgsterett.

Ny barnevernslov, gjeldande frå 2023:

Kompetansekrav, meir førebygging, auka krav til dokumentasjon og grunngivingar, og meir styring og leiing lokalt. Rettane til barn blir styrkte og samværsreglane blir endra i tråd med føringar frå Høgsterett og den europeiske menneskerettsdomstolen, EMD.

7.1 Auka krav til kompetanse

Krav til kompetanse er heilt sentralt for å styrka kvaliteten på arbeidet til barnevernet. Frå 2031 vil det vere eit krav om barnevernsfagleg mastergrad eller anna relevant utdanning på tilsvarande nivå for tilsette i barnevernstenesta som skal utføra kjerneoppgåver. Kravet gjeld òg for leiar og stedfortredende leiar. Kravet vil gjelde for alle som også i dag jobbar i tenesta.

Bufdir har etablert finansieringsordningar som dekkjer mykje av kostnadane til vidareutdanning. Dersom ein har minst 4 års erfaring, vil ein kunne få godkjent relevant vidareutdanning tilsvarande 30 STP i staden for mastergrad.

Det blir òg innført krav om rettleiing av tilsette i barnevernstenesta, og kommunen får ei plikt til å ta imot praksisstudentar. Det for å bidra til at nyutdanna skal vera godt førebudd på oppgåvene som ventar dei.

Som teneste (og arbeidsgjevar) må me i større grad legge til rette for ulike kompetansehevande tiltak for tilsette. I all hovudsak vil dei direkte kostnadane knytt til slike tiltak bli dekkja av staten. Tidsbruk og det meste av ev. vikarutgifter må kommunen ta kostnaden med sjølv. I eit litt lenger perspektiv vil det å ha tilsette med masterutdanning også føre til ei auke i lønnskostnadar for kommunen.

Den største utfordringa knytt til kompetansestrategien er at tiltaka skal gjennomførast samstundes som ein skal sikre ei forsvarleg drift. Å dekke opp denne tidsbruken med å tilsette vikar, vil vere vanskeleg både av omsyn til økonomi og fordi det er vanskeleg å skaffe vikarar med relevant kompetanse.

7.2 Avgjerder i EMD og Høgsterett

Barnevernstenesta må tilpasse seg dei nye føringane som følgje av avgjerder frå Høgsterett og EMD. Terskelen for omsorgsovertaking er ikkje heva. Spørsmål om samvær og oppfølging av barn og foreldre har vore sentralt i fleire av sakene i EMD og Høgsterett.

Omsorgsovertakingar er i utgangspunktet mellombelse og målet skal vera gjenforeining. Kort sagt er dette forventningane som må innfriast:

- barnevernstenesta må systematisk og regelmessig vurderer om vedtak om omsorgsovertaking kan opphevast.
- samvær må fastsetjast etter ei konkret vurdering i den enkelte saka.
- hovudomsyna er å sikra retten barnet har til vern og utvikling, og dessutan barnets og foreldras moglegheit til å halda oppe og styrka banda mellom seg
- ei plikt om at barnevernstenesta skal utarbeida ein plan for samvær og kontakt mellom barn og foreldre. Samværsplanen skal òg omfatta samvær med søsken og

andre nærstående som har eit etablert familieliv og nære personlege band til barnet.

7.3 Andre endringar i barnevernstenestelova

- ei tydeleg journalplikt
- skjerper krav til grunngivinga til barnevernet ved vedtak.
- tydelegare krav til dokumentasjon av kva faglege vurderingar som ligg til grunn for avgjerdene til barnevernstenesta og til grunngiving for at tiltaka som blir sette i verk møter barnas og familiens behov.
- det skal komma fram korleis omsynet til familieband er vurderte i barnevernsvedtaket med ei balansert avveging i saker der barnet og foreldra har motstridande interesser.
- barnevernstenesta skal laga ein plan for undersøkinga, og dessutan at barnevernstenesta ved avslutninga av undersøkinga skal gjera ei samla vurdering av opplysningane i saka.
- retten til ettervern er utvida til 25 år
- omsorgskommunen skal sjølv godkjenne fosterheim i annan kommune
- barnevernet skal dokumentere at ein har vurdert plassering i familie og nettverk
- krav til å vurdere behovet for pakkeforløp/ helsekartlegging i alle barnevernssaker

Barneverntenesta har utarbeida, og jobbar med å utarbeida, rutinar, prosedyrar og malar som tek opp i seg/skal ta opp alle desse krava.

Auken av rett til ettervern vil kunne føre til auka kostnader for kommunen. Det vil og kunne føre til ei forventning om at barnevernstenesta skal ta ansvar for tiltak som ligg til anna lovverk. Det er ikkje intensjonen med denne lovendringa. Vidare er plikta til å vurdere plassering i familie- og nettverk berre ei lovfesting av ein praksis som i lengre tid har vore regulert gjennom forskrift. Andre endringar har små konsekvensar.

7.4 Vurdering av utfordringsbilete i samband med reforma

Den kommunale barnevernstenesta står framfor store utfordringar i åra framover. Ei av utfordringane er å finne ein god balanse mellom det å skulle bidra i det førebyggjande arbeidet og det å vere utøvar av mynde med fullmakt til å initiere og gjennomføre alvorlege

inngrep i barn og familiar sine liv. Når barnevernsreforma legg opp til at kommunane i større grad skal førebyggje gjennom tidleg innsats, kan det lett skapast ei forventning om at dette framover vert barnevernstenesta si hovudoppgåve. Vilråra for opplysningsplikt/ meldeplikt og for å sette i verk tiltak etter barnevernslova, er ikkje endra som følgje av reforma.

Reforma vil i stor grad og krevje at helsevesenet, helsestasjon, kommunepsykolog, NAV, PPT, skular, barnevern og andre som har medansvar for born sin oppvekst, formaliserer sin eigen praksis og finn ein måte å jobba på for å saman bidra til å hindre at born vert utsett for skeivutvikling og omsorgssvikt. Dette vil vera i fokus når det blir jobba med plan for det førebyggjande arbeidet i Samnanger kommune.

Det er grunn til ein viss uro for kostnadsutviklinga i kommunal barnevernsteneste. Det er lett å vere samd i at å førebygge er betre og billigare enn å reparere. Det er viktig og riktig å fokusera på førebyggjande arbeid i kommunen. Samstundes vil ikkje universelle eller primærførebyggjande tiltak føre til at ein ikkje lenger vil få alvorlege saker som ein etter gjeldande lovverk må prioritere. Då vil ein kunne få situasjonar der enkeltsaker set barnevernstenesta og kommunen i ein utfordrande økonomisk situasjon. Dette som følgje av at refusjonsordninga er teken vekk og på grunn av svært høge eigendelar for institusjonsplassar og andre statlege tiltak. Det økonomiske presset på kommunalt barnevern kjem til å bli ytterlegare forsterka av kravet om mastergrad og ved at øyremerka midlar til stillingar fell vekk. Erfaringa tilseier at auka rammefinansiering ikkje løyser slike utfordringar.

Kompetansekrava og konsekvensane av sakene for EMD/ Høgsterett gjer og at det er grunn til å ha fokus på vidare fagutvikling og leiing. Det er forventa at leiinga skal ha kontroll på alle enkeltsaker og formalia kring desse. Dette samstundes som det vert løfta fram at leiarane i kommunen skal få frigjort tid til å vere leiarar med fokus på verksemdsstyring.

Dagens innretning knytt til leiingsstruktur i Samnanger barnevern med kort veg til rådman og politikarar er etter einingsleiar si vurdering ein vesentleg suksessfaktor for at tenesta kan levere gode forsvarlege tenester.

8. Samarbeid med andre sektorar og førebyggjande arbeid

Frå 01.01.2022 blir det innført eit krav om at kommunestyret sjølv skal vedta ein plan for arbeidet til kommunen for å førebygga omsorgssvikt og åtferdsproblem, jf. den vedtatte avgjerda i barnevernslova § 3-1 andre ledd. Dette vil bidra til ei overordna forankring av det førebyggjande tilbodet og fordelinga av ressursane i kommunen til dette arbeidet. Det vil dessutan vera eit viktig verktøy for å sikra forpliktande og systematisk innsats for å leggja til rette for heilskaplege tenester til barn og unge. Departementet foreslår at planen skal innehalda ei skildring av overordna mål og strategiar for det heilskaplege tenestetilbodet, korleis ansvaret skal fordelast mellom etatane, korleis oppgåveløysinga skal organiserast og korleis ulike etatar skal samarbeida.

Eit godt barnevern er avhengig av at me har eit tett og godt samarbeid med andre sektorar. Samnanger barnevern ser det som viktig å delta i samarbeidsforum og i det generelle arbeidet i kommunen, også for å formidle kunnskap om barnevernet sitt arbeid. Samarbeid på generelt grunnlag bidreg også til å lette kommunikasjonen sektorar imellom, og gjer det enklare å samarbeide i einskildsaker der dette er naudsynt. Kommunen er allereie god på tverrfagleg samarbeid. Samarbeid skjer gjennom faste ulike tverrfaglege og tverrsektorielle samarbeidsforum der Samnanger barnevern deltek som samarbeidspartnar. Samordning og samarbeid er essensielt for å gje barn og familiar rett hjelp til rett tid. Alle tenestene har eit sjølvstendig ansvar for å gje den hjelpa dei er pliktige til etter regelverket.

Eit av barnevernets nasjonale kvalitetsmål er at innsatsen skal vere samordna og prega av kontinuitet. Samordning og samarbeid inneber å koordinere «*kven som gjer kva*», sørge for at dei ulike tenestene arbeider mot same mål og at nødvendig og tilstrekkeleg informasjon vert delt mellom tenestene for å hjelpe barnet best mogleg. I Samnanger kommune er det og skal det vera stort fokus på barn og unge sin trivsel. Kommunen skal vere ein trygg stad å veksa opp i, men stundom kan ein likevel oppleve utfordringar og vanskar. Då er det ekstra viktig å bli sett og høyrte av trygge vaksne som kan hjelpe. Dei næraste omsorgspersonane er dei viktigaste gjennom heile barndomen. Alle hjelpeinstansar som til dømes barnevern, PPT, helsestasjon, barnehage, skule og i barna si fritid (kultur og fritidstilbod), er med å bidra i lag med føresette til å gi barna den beste barndomen. Eit godt samarbeid vil kunne bidra til å hindre dårleg helse og risiko for ein utrygg oppvekst for barn og unge.

Samnanger kommune skal ha eit tverrfagleg, samordna tenestetilbod samansett av mellom anna barnevernstenesta, PPT, Nav, helsestasjon, kommunepsykolog og oppvekst (skule, barnehage). Tenestetilbodet har eigne rutinar for tverrfagleg samhandling og samordning for barn og familiar som treng ulike tenestetilbod. Sakene skal kunne drøftast, saman med familien, i tverrfaglege forum, innanfor rammene som teieplikta set. Barnevernstenesta skal gjennom det samordna tenestetilbodet arbeida med tverrfagleg og førebyggjande fokus i alle saker. Tenesta skal samarbeida med andre relevante einingar og fagpersonar i og utanfor kommunen, som til dømes politi; i dette ligg det òg å samordna ressursar og kompetanse. Tidleg innsats er eit av dei viktigaste verkemidla for å skapa gode oppvekstvilkår for barna og eit godt barnevern. Kommunen skal også, når det er mogeleg og føremålstenleg, etablera samarbeid med frivillige organisasjonar og andre aktørar som kan bidra i arbeidet for barn og familiar.

Samnanger kommune ser no på moglegheita for å ta i bruk *Betre tverrfagleg innsats* (BTI). Gjennom BTI kan kommunen jobbe systematisk for at alle som arbeider med barn og unge har nødvendig kunnskap til å oppdage dei utsette barna tidleg, og handle slik at både dei og familiane deira får hjelpa dei treng. Ein del familiar vil av ulike årsaker trenge langvarig oppfølging. Det er då viktig at dei ulike tenestene har eit tett og koordinert samarbeid med familiane og forstår heilheita av utfordringane familien opplever. BTI-modellen skal sikre tidleg innsats, god informasjonsflyt, brukarmedverknad, dokumentasjon og samordning av tenester.

9. Økonomi

Det er mange usikkerheitspunkt knytt til barnevernet sitt budsjett for 2022-2025, fordi me ikkje har eigne budsjett-tal for 2021. Det er ikkje usannsynleg at det vil vera behov for ein del justeringar ved neste års budsjetthandsaming, når me har fått meir erfaring med å ha eige barnevern i kommunen.

Generelt om budsjetteringa

Utgangspunktet for budsjetteringa har vore Bergen kommune sin rekneskap for Samnanger barnevern for 2020, der dette har vore mogleg. Det bør i samband med dette nemnast at mange av utgiftene i Bergen kommune sin rekneskap baserer seg på interne kostnader til

drift, husleige, reinhald osv. Vidare har Bergen kommune brukt ein fordelingsnøkkel som er basert på at det er eit stort kontor.

Det er i arbeidet med budsjettet sett på alle kjente utgiftene barnevernstenesta har i dag. Det er her også gått inn på kvar enkelt sak og kvar omsorgsplassering og rekna ut utgiftene knytt til desse.

Budsjettet er sett opp med utgangspunkt i dei tiltaka/sakene barnevernstenesta har i dag. Dette er stort sett fosterheimsplasseringar. Med unnatak av ein post på kr 130 000,- for tiltaksarbeid i familiar, er det i budsjettet ikkje teke høgd for nokon nye saker neste år. Utgifter til eventuelle nye tiltak (for eksempel fosterheimsplasseringar) er det ikkje lagt inn midlar til.

Det er i budsjettet for barnevernstenesta lagt inn i overkant av kr 400 000,- årleg til kjøp av ekstern juridisk hjelp. Det er svært usikkert kor store slike utgifter kommunen vil få, dette vil avhenga av om det i Samnanger kjem opp saker for rettssystemet. Slike saker medfører betydelege utgifter for kommunen. Det er sjølvsagt å håpa at det ikkje kjem opp nokon saker i rettssystemet, men erfaringsmessig er det ikkje usannsynleg at det kan koma nokon slike saker. Alternativet til å budsjettera med midlar til kjøp av ekstern juridisk hjelp, vil vera at det blir gitt ekstraløyving dersom det oppstår behov for slike tenester. Det bør gjerast ei ny vurdering av denne problemstillinga i neste års økonomiplan-/budsjettprosess.